

Би-би-сига айтаман: "Туркиядан Сурияга жиҳодга бораётган ўзбеклар жуда кўп"

Сўнги янгиланиш 11 апрел 2014 - 11:20 GMT

Би-би-си билан сұхбатлашган асли андижонлик, ҳозирда Туркияда бўлган, исми сир қолишини сўраган аёлнинг айтишича, айни пайтда Туркиядаги ўзбеклар орасидан Сурияга жиҳодга кетаётганлар сони ошиб бормоқда.

"Уларнинг аксарияти Қашқадарё, Сурхондарё, Андижон, Хоразмдан, яна кўплари Россиядан қочиб бу ерга келгандар. Жиҳодга кетадигандар кўп, фақат қорнини ўйлаб кетадигандар ҳам бор. Мен кўрганларим ҳаммаси ўзбеклар. Ёлиз хотинлар кўп. Эрларини жантга жўнатган", дейди андижонлик қочқин.

"Мени Туркиядаги қоюқ ўзбекларнинг ахволи қийнамоқда. Чидай олмаяпман. Ҳеч чидай олмайман, ҳар кун йиглайман. Бир нон увоги ерга тушса, уни босмай авайлаймиз аммо ўзбеклар бу қадар сочилиб кетган, дея ўйламаган едим", деб айтади шунингдек аёл.

Ундан маълумотларга кўра, айни пайтда Қайнарйи деган жойда 100 та Ўзбек оиласи бор. Султанбейлида 80 та. Аммо уларнинг ахволи оғир. Ҳар бир ўзбекда утпадан етти-саккизтагача бола бор. Уларни ҳеч ким ишга олмайди.

"Ҳеч бирининг болалари ўхимайди. Шу қадар ахволлари оғирки, турклар бир бурда нон берса ейди, қийин жуда. Эрракларини ҳаммасини Сурия ва Ироққа жиҳодга жўнатишмокда. Ўша ерларда кўплари қирилиб ўтиб кетапти. Лекин улар кетишга рози, кўплари кўнгилли бўлиб кетмоқда, бир ҳиллари мажбурликдан. Ўзбекистонга қайтай деса, уерда ўлим кўтапти уларни, диндорлиги учун қочиб чиқсан. Аёлларининг кўлларида иккитадан чақалоқ қолган, эрсиз қолган бухотинларни бошқариш ҳам қийин. Баъзи эрракларнинг уч-тўртта хотини бор, ҳаммаси қолган, ўзлари жиҳодда".

Туркиядаги сұхбатдошнинг айтишича, Фейсбуқбда андижонлик Абдуллоҳ Бухорий исмли шахс ўзбек ва тожикларни Сурияга жўнатиш билан шуғулланади. Абдулла Бухорийнинг ўзи Покистонда бўлиб қайтпани айтилади.

Бу ерда "Ўзбеклар дарнаги" отли ташкилотлар бор. Ўша ташкилот ёрдам беради келган ўзбекларга.

Андижонлик қочқинга кўра, ўзи намозхонлиги учун Ўзбекистонда оиласи билан доимий таъқиблар остида яшаган. Бироқ ўтган йил ўрталарида Ўзбекистондан қочиб чиқиша мажбур бўлган.

"Қамалиш эҳтимолим 90 фоиз бўлиб қолгач, ҳовли ва машинамни сотиб, минг долларга Овар урдириб Хитояга тижорат учун чиқяпман, дея қочишига ултурдим. Ҳозир Истанбулдамиз, ахволимиз яхши. Ҳўқайнимиз биз кеттандан сўнг декабр ойида вафот этибдилар. Оғир қасал эди, қамоқда қўйналган эди. Болалар ва ўзинги хавфзислигинг учун кет, мени бўларим бўлди, дегандила. Учоқча чиқиб кўтарилиганиндан сўнг "тапоқ" дедилар. Кейин қайнисинглим билан гаплашдим, бир ой ўтиб ҳўқайнимни вафот этганларини айтди", дейди аёл.

Андижонлик қочқин аёл ўзбеклар бор жойларни айланаб чиқсанни, у ердаги ўзбек болаларнинг ҳаммаси саводсизлигидан даҳшатта тушганини айтади. "Болаларнинг бари саводсиз. Уларнинг орасида Қозоғистон ва Қирғизистондан ҳам келгандарни кўрдим, дейди у. Бундай оиласларнинг кўпли пул учун кетапти жиҳодга".

Бир воқеа менга жуда катта таъсир қилди, дея кўрганларидан сўлайди яна у.

Хатто баъзилари шифокорларни ва ўқитувчиларни ҳам кофиirlар деб билади. Мусулмонлар болаларини кофиirlарга кўрсатмайди ёки, кофиirlарга ўқитмайди, деб ўйда олиб ўтиришиади.

"Бир куни бир қизча билан гаплашиб қолдим. Бир кўзи кўр.

Кўзинита нима қилди десам бир йил аввал укамни ёқли кириб кетган эди кейин дадамга дўхирга олиб боринг десам олиб бормади, бир йилдан сўнг кўзим кўрмай копди дейди.

Мендан уғиз "ҳозир феврал ойими?" - деб сўради. - йўқ, ҳозир ноябр ойи, дедим. У бўлса мен факат феврал ойини биламан чунки феврал ойида түтиғманман дейди. Мактабга борганингда ҳамма ойларнинг номини билардинг, десам "мактабда ўқитувчilar ой номларини ўргатадими?" дейди. - Дадам ўқитувчilar ҳам кофиirdir, уларга мусулмонлар болаларини бермайди дейди. Жуда ачиндим. Закий қиз ўшиши истайди, аммо жоҳил ота оналари ўқитмайди. Неча кун бу қизни ўйлаб ухай олмадим".

Динни шу тарзда тушунадигандар ўзиниям, болалариниям баҳтсиз, саводсиз қилади. Мен ўйлайман улар динни ҳам тузук билмаса керак.

Бир кун иккитасининг сұхбатини эшишиб қолдим. Янги келганига эскиси "тез қора чорбаға кир, кейин ишламасанг ҳам бўлади, деяпти. Бу ерда улар эхсон ва йилдан пурлар ҳисобига яшайдилар. Турклар уларни муҳойирлар деб боқади. Мен ўзбеклар билан кўп гаплашмайман. Илк келганимда ҳамма ёқни кезиб чиқдим, ўзбекларни ўргандим. Ҳозир эса бир ойда бир кўрсам кўраман. Менинг асли отимни ҳам ҳеч бири билмайди".

"Кейин мен ишлайман. Улар ишлайдигандар ва ўқидигандар билан унча алоқа қилмайди. Келганимдан бери ҳозиргача Суриядан жиҳоддан тирик қайтганларни эшифтадим. Қўзи ожиз бўлиб қолган қизчани ҳам бошқа учратмадим", деб ҳикоя қилади Туркияда ўзбек қочқинларининг ахволи ҳақида у.

Би-би-сига айтаман: "Туркиядан Сурияга жиҳодга бораётган ўзбеклар жуда кўп"

Сўнгти янгиланиш 11 апрел 2014 - 11:20 GMT

Би-би-си билан сұхбатлашган асли андиконлик, ҳозирда Туркияда бўлган, исми сир қолишини сўраган аёлнинг айтишича, айни пайтда Туркиядаги ўзбеклар орасидан Сурияга жиҳодга кетаётганлар сони ошиб бормоқда.

"Уларнинг аксарияти Қашқадарё, Сурхондарё, Андижон, Хоразмдан, яна кўллари Россиядан қочиб бу ерга келганлар. Жиҳодга кетадиганлар кўп, факат корини ўйлаб кетадиганлари ҳам бор. Мен кўрганларим ҳаммаси ўзбеклар. Ёлиз хотинлар кўп. Эрларини жанта жўнаттан", дейди андиконлик қочкин.

"Мени Туркиядаги қочоқ ўзбекларнинг аҳволи қўйнамоқда. Чидай олмаяпман. Ҳеч чидай олмайман, ҳар кун йиглайман. Бир нон увоги ерга тушса, уни босмай авайтаймиз аммо ўзбеклар бу қадар сочилиб кетсан, дэя ўйламаган едим", деб айтида шунингдек аёл.

Унданда маълумотларга кўра, айни пайтда Қайнарий деган жойда 100 та Ўзбек оиласи бор. Суптандейлида 80 та. Аммо уларнинг аҳволи оғир. Ҳар бир ўзбекда утдан етти-саккизтагача бола бор. Уларни ҳеч ким ишга олмайди.

"Ҳеч бирининг болалари ўқимайди. Шу қадар аҳволлари оғирки, турклар бир бурда нон берса ейди, қийин жуда. Эркакларини ҳаммасини Сурия ва Ироққа жиҳодга жўнатишмоқда. Ўша ерларда кўллари кирилб ўйлаб кетапти. Лекин улар кетишига рози, кўллари кўнгилли бўлиб кетмоқда, бир хиллари мажбурликдан. Ўзбекистонга қайтай деса, уерда ўлим кутгапти уларни, диндорлиги учун қочиб чиқдан. Аёлларининг кўлларида иккитадан чақалоқ қолган, эрсиз қолган бу хотинларни бошқариш ҳам қийин. Баъзи эркакларнинг уч-туртта хотини бор, ҳаммаси қолган, ўзлари жиҳодда".

Туркиядаги сұхбатдошнинг айтишича, Фейсбуқда андиконлик Абдуллоҳ Бухорий исмли шахс ўзбек ва тоҷикларни Сурияга жўнатиш билан шуғулланади. Абдулла Бухорийнинг ўзи Покистонда бўлиб қайтани айтилади.

Бу ерда "Ўзбеклар дарнаги" отти ташкилотлар бор. Ўша ташкилот ёрдам беради келган ўзбекларга.

Андиконлик қочкинга кўра, ўзи намозхонлиги учун Ўзбекистонда оиласи билан доимий таъқиблар остида яшаган. Бироқ ўтган йил ўрталарида Ўзбекистондан қочиб чиқшига мажбур бўлган.

"Қамалиш эҳтимолим 90 фоиз бўлиб қолгач, ҳовли ва машинамни сотиб, минг долларга Овар урдириб Хитойга тижорат учун чиқяпман, дэя қочишига ултурдим. Ҳозир Истанбулдамиз, аҳволимиз яхши. Ҳўжайним биз кеттандан сўнг декабр ойида вафот этибидилар. Оғир касал эди, қамоқда қўйналган эди. Болалар ва ўзинни Ҳозир мажбурийликни кет, мени бўлтарим бўлди, дегандила. Учоқча чиқиб кўтарилиганингдан сўнг "талоқ" дедилар. Кейин қайниснглим билан гаплашдим, бир ой ўтиб ҳўжайнимни вафот этганинни айтди", дейди аёл.

Андиконлик қочкин аёл ўзбеклар бор жойларни айланниб чиқжанини, у ердаги ўзбек болаларнинг ҳаммаси саводсизлигидан даҳшаттә тушанини айтиди. "Болаларнинг бари саводсиз. Уларнинг орасида Қозогистон ва Қирғизистондан ҳам келганларни кўрдим, дейди у. Бундай оиласларнинг кўпти пул учун кетапти жиҳодга".

Бир воқеа менга жуда катта таъсир қилди, дэя кўрганларидан сўзлайди яна у.

Ҳатто баъзилари шифокорларни ва ўқитувчиларни ҳам кофиirlар деб билади. Мусулмонлар болаларини кофиirlарга кўрсатмайди ёки, кофиirlарга ўқитмайди, деб ўйда олиб ўтиришади.

"Бир куни бир қизча билан гаплашиб қолдим. Бир кўзи кўр. Қўзининг нима қилди десам бир йил аввал укамни кўпи кириб кетсан эди кейин дадамга дўхтирга олиб боринг десам олиб бормади, бир йилдан сўнг қўзим кўрмай қолди дейди.

Мендан уқиз "Ҳозир феврал ойими?" - деб сўради. - Йўқ, ҳозир ноябр ойи, дедим. У бўлса мен факат феврал ойини биламан чунки феврал ойида тумилганман дейди. Мактабга борганингда ҳамма ойларнинг номини билардинг, десам "мактабда ўқитувчilar ой номларини ўргатадими?" дейди. - Дадам ўқитувчilar ҳам кофиirdir, уларга мусулмонлар болаларини бермайди дейди. Жуда ачиндим. Закий қиз ўқишини истайди, аммо жоҳил ота оналари ўқитмайди. Неча кун буказни ўйлаб ухрай олмадим".

Динни шутарзда тушунадиганлар ўзиниям, болаларниятм бахтсиз, саводсиз қилади. Мен ўйлайман улар динни ҳам тузук билмаса керак.

Бир кун иккитасининг сұхбатини эшишиб қолдим. Янги келганига эскиси "тез қора чорбағга кир, кейин ишламасанг ҳам бўлади, деяпти. Бу ерда улар эҳсон ва ўйилган пуллар ҳисобига яшайдилар. Турклар уларни муҳойирлар деб боқади. Мен ўзбеклар билан кўп гаплашмайман. Илк келганимда ҳамма ёни кезиб чиқдим, ўзбекларни ўргандим. Ҳозир эса бир ойда бир кўрсам кўраман. Менинг асли отимни ҳам ҳеч бири билмайди".

"Кейин мен ишлайман. Улар ишлайдиганлар ва ўқийдиганлар билан унча алоқа қўлмайди. Келганимдан бери ҳозиргача Суриядан жиҳоддан тирик қайтганларни эшифтадим. Қўзи охиз бўлиб қолган қизчани ҳам бошча учратмадим", деб ҳикоя қилади Туркиядаги ўзбек қочкинларининг аҳволи ҳақида у.

Би-би-сига айтаман: "Туркиядан Сурияга жиҳодга бораётган ўзбеклар жуда кўп"

Сўнгти янгиланиш 11 апрел 2014 - 11:20 GMT

Би-би-си билан сұхбатлашган асли андиконлик, ҳозирда Туркиядада бўлган, исми сир қолишини сўраган аёлнинг айтишича, айни пайтда Туркиядаги ўзбеклар орасидан Сурияга жиҳодга кетаётганлар сони ошиб бормоқда.

"Уларнинг аксарияти Қашқадарё, Сурхондарё, Андикон, Хоразмдан, яна кўплари Россиядан қочиб бу ерга келганлар. Жиҳодга кетадиганлар кўп, фақат қорнини ўйлаб кетадиганлари ҳам бор. Мен кўрганларим ҳаммаси ўзбеклар. Ёлиз хотинлар кўп. Эрларини жантга жўннаттан", дейди андиконлик қочқин.

"Мени Туркиядаги қочоқ ўзбекларнинг аҳволи қўйнамоқда. Чидай олмаяпман. Ҳеч чидай олмайман, ҳар кун йиглайман. Бир нон увоги ерга тушса, уни босмай авайлаймиз аммо ўзбеклар бу қадар сочилиб кеттап, дея ўйламаган едим", дейди андиконлик қочқин.

Ундан маълумотларга кўра, айни пайтда Қайнарӣ деган жойда 100 та Ўзбек оиласи бор. Султанбейлида 80 та. Аммо уларнинг аҳволи оғир. Ҳар бир ўзбекда учтадан етти-саккизтагача бола бор. Уларни ҳеч ким ишга олмайди.

"Ҳеч бирининг болалари ўқимайди. Шу қадар аҳволлари оғирки, турклар бир бурда нон берса ейди, қийин жуда. Эркакларини ҳаммасини Сурия ва Ироқа жиҳодга жўнатишмоқда. Ўша ерларда кўплари кирилиб ўлиб кетяпти. Лекин улар кетишига рози, кўплари кўнгилли бўлиб кетмоқда, бир хиллари мажбурликдан. Ўзбекистонга қайтай деса, у ерда ўтим кутяпти уларни, диндорлиги учун қочиб чиқдан. Аёлларининг кўлларида иккитадан чақалоқ қолган, эрсиз қолган бу хотинларни бошқариш ҳам қийин. Баъзи эркакларнинг уч-тўртта хотини бор, ҳаммаси қолган, ўзлари жиҳодда".

Бу ерда "Ўзбеклар дарнаги" отли ташкилотлар бор. Ўша ташкилот ёрдам беради келган ўзбекларга.

Андиконлик қочқинга кўра, ўзи намозхонлиги учун Ўзбекистонда оиласи билан доимий таъқиблар остида яшаган. Бирок ўтган йил ўрталарида Ўзбекистондан қочиб чикишга мажбур бўлган.

"Қамалиш эҳтимолим 90 фоиз бўлиб қолгач, ҳовли ва машинамни сотиб, минг долларга Овар урдириб Хитойга тижорат учун чиқяпман, дея қочишига улгурдим. Ҳозир Истанбулдамиз, аҳволимиз яхши. Ҳўжайним биз кетандан сўнг декабр ойида вафот этибидилар. Оғир касал эди, қамоқда қийналган эди. Болалар ва ўзингни хавфсизлигинг учун кет, мени бўларим бўлди, дегандила. Учоқча чиқиб кўтарилигиндан сўнг "талоқ" дедилар. Кейин қайнисинглим билан гаплашдим, бир ой ўтиб ҳўжайнимни вафот этганини айтди", дейди аёл.

Андиконлик қочқин аёл ўзбеклар бор жойларни айланни чиққанини, у ердаги ўзбек болаларнинг ҳаммаси саводсизлигидан даҳшатта тушганини айтади.

"Болаларнинг бари саводсиз. Уларнинг орасида Қозогистон ва Қирғизистондан ҳам келганларни кўрдим, дейди у. Бундай оиласларнинг кўли пул учун кетяпти жиҳодга".

Бир воқеа менга жуда катта таъсир қилди, дея кўрганларидан сўзлайди яна у.

Хатто баъзилари шифкорларни ва ўқитувчиларни ҳам кофирилар деб билади. Мусулмонлар болаларини кофириларга кўрсатмайди ёки, кофириларга ўқитмайди, деб ўйда олиб ўтиришиади.

"Бир куни бир қизча билан гаплашиб қолдим. Бир кўзи кўр.

Кўзингта нима қилди десам бир йил аввал укамни қўли кириб кеттап эди кейин дадамга дўхтирга олиб боринг десам олиб бормади, бир йилдан сўнг кўзим кўрмай қолди дейди.

Мендан у қиз "ҳозир феврал ойими?" - деб сўради. - йўқ, ҳозир ноябр ойи, дедим. У бўлса мен фақат феврал ойини биламан чунки феврал ойида туғилганман дейди. Мактабга борганингда ҳамма ойларнинг номини билардинг, десам "мактабда ўқитувчilar ой номларини ўргатадими?" дейди. - Дадам ўқитувчilar ҳам кофирир, уларга мусулмонлар болаларини бермайди дейди. Жуда ачиндим. Закий қиз ўқишини истайди, аммо жоҳил ота оналари ўқитмайди. Неча кун бу қизни ўйлаб улай олмадим".

Динни шу тарзда тушнадиганлар ўзиниям, болаларни бахтсиз, саводсиз қилади. Мен ўйлайман улар динни ҳам тузук билмаса керак.

Бир кун иккитасининг сұхбатини эштиб қолдим. Янги келганига эскиси "тез қора чорбағга кир, кейин ишламасанг ҳам бўлади, деяпти. Бу ерда улар эхсон ва ўйиглган пуллар ҳисобига яшайдилар. Турклар уларни мухойирлар дея боқади. Мен ўзбеклар билан кўп гаплашмайман. Илк келганимда ҳамма ёқни кезиб чиқдим, ўзбекларни ўргандим. Ҳозир эса бир ойда бир кўрсам кўраман. Менинг асли отимни ҳам ҳеч бири билмайди".

"Кейин мен ишлайман. Улар ишлайдиганлар ва ўқитувчилар билан унча алоқа қилмайди. Келганимдан бери ҳозиргача Суриядан жиҳоддан тирик қайттаниларни эштимадим. Қўзи ожиз бўлиб қолган қизчани ҳам бошқа учратмадим", деб ҳикоя қилади Туркиядаги ўзбек қочқингарининг аҳволи ҳақида у.

BBC

Mobil versiyasi
Advertise With Us

Foydalanish shartlari
Shaxsiy ma'lumot siyosati

BBC haqida
Saylga kirish yordami
Би-би-си билан уланинг

Би-би-сига айтаман: “Туркиядан Сурияга жиҳодга бораётган ўзбеклар жуда кўп”

ДУНЁ МУҲОКАМА УЧУН МАВЗУ | 12.04.2014 02:37

16782 МАРТА ЎҚИЛДИ

Матнни босиш
Юклаб олиш
Дўстларга жўнатиш

Би-би-сига айтаман: “Туркиядан Сурияга жиҳодга бораётган ўзбеклар жуда кўп”

Би-би-си билан суҳбатлашган асли андижонлик, ҳозирда Туркияда бўлган, исми сир қолишини сўраган аёлнинг айтишича, айни пайтда Туркиядаги ўзбеклар орасидан Сурияга жиҳодга кетаётгандар сони ошиб бормоқда.

“Уларнинг аксарияти Қашқадарё, Сурхондарё, Андижон, Хоразмдан, яна кўплари Россиядан қочиб бу ерга келгандар. Жиҳодга кетадигандар кўп, фақат қорнини ўйлаб кетадигандари ҳам бор. Мен кўрганларим ҳаммаси ўзбеклар. Ёлғиз хотинлар кўп. Эрларини жангга жўнатган”, дейди андижонлик қочқин .

“Мени Туркиядаги қочоқ ўзбекларнинг аҳволи қийнамоқда. Чидай олмаяпман. Ҳеч чидай олмайман, ҳар кун ийғлайман. Бир нон увоги ерга тушса, уни босмай авайлаймиз аммо ўзбеклар бу қадар сочилиб кетган, дея ўйламаган едим”, деб айтади шунингдек аёл.

Ундаги маълумотларга кўра, айни пайтда Қайнарий деган жойда 100 та Ўзбек оиласи бор. Султанбейлида 80 та. Аммо уларнинг аҳволи оғир. Ҳар бир ўзбекда учтадан етти-саккизтагача бола бор. Уларни ҳеч ким ишга олмайди.

“Ҳеч бирининг болалари ўқимайди. Шу қадар аҳволлари оғирки, турклар бир бурда нон берса ейди, қийин жуда. Эркакларини ҳаммасини Сурия ва Ироққа жиҳодга жўнатишмоқда. Ўша ерларда кўплари қирилиб ўлиб кетяпти. Лекин улар кетишига рози, кўплари кўнгилли бўлиб кетмоқда, бир хиллари мажбурликдан. Ўзбекистонга қайтайдеса, у ерда ўлим кутяпти уларни, диндорлиги учун қочиб чиқкан. Аёлларининг қўлларида иккитадан чақалоқ қолган, эрсиз қолган бу хотинларни бошқариш ҳам қийин. Баъзи эркакларнинг уч-тўртта хотини бор, ҳаммаси қолган, ўзлари жиҳодда”.

Туркиядаги суҳбатдошнинг айтишича, Фейсбуқбда андижонлик Абдуллоҳ Бухорий исмли шахс ўзбек ва тожикларни Сурияга жўнатиш билан шуғулланади. Абдулла Бухорийнинг ўзи Покистонда бўлиб қайтгани айтилади.

Бу ерда "Ўзбеклар дарнаги" отли ташкилотлар бор. Ўша ташкилот ёрдам беради келган ўзбекларга.

Андижонлик қочқинга кўра, ўзи намозхонлиги учун Ўзбекистонда оиласи билан доимий таъқиблар остида яшаган. Бироқ ўтган йил ўрталарида Ўзбекистондан қочиб чиқишига мажбур бўлган.

"Қамалиш эҳтимолим 90 фоиз бўлиб қолгач, ҳовли ва машинамни сотиб, минг долларга Овир урдириб Хитойга тижорат учун чиқяпман, дея қочишига улгурдим.

Ҳозир Истанбулдамиз, аҳволимиз яхши. Хўжайиним биз кетгандан сўнг декабр ойида вафот этибдилар. Оғир касал эди, қамоқда қийналган эди. Болалар ва ўзингни хавфсизлигинг учун кет, мени бўларим бўлди, дегандила. Учоққа чиқиб кўтарилганингдан сўнг "талоқ" дедилар. Кейин қайнинглим билан гаплашдим, бир ой ўтиб хўжайинимни вафот этганларини айтди", дейди аёл.

Андижонлик қочқин аёл ўзбеклар бор жойларни айланиб чиққанини, у ердаги ўзбек болаларнинг ҳаммаси саводсизлигидан даҳшатга тушганини айтади. "Болаларнинг бари саводсиз. Уларнинг орасида Қозогистон ва Қирғизистондан ҳам келганларни кўрдим, дейди у. Бундай оипаларнинг кўпи пул учун кетяпти жиҳодга".

Бир воқеа менга жуда катта таъсир қилди, дея кўрганларидан сўзлайди яна у.

Ҳатто баъзилари шифокорларни ва ўқитувчиларни ҳам кофиirlар деб билади. Мусулмонлар болаларини кофиirlарга кўрсатмайди ёки, кофиirlарга ўқитмайди, деб уйда олиб ўтиришади.

"Бир куни бир қизча билан гаплашиб қолдим. Бир кўзи кўр.

Кўзингга нима қилди десам бир йил аввал укамни қўли кириб кетган эди кейин дадамга дўхтирга олиб боринг десам олиб бормади, бир йилдан сўнг кўзим кўрмай қолди дейди.

Мендан у қиз "ҳозир феврал ойими?" - деб сўради.- йўқ, ҳозир ноябр ойи, дедим. У бўлса мен фақат феврал ойини биламан чунки феврал ойида туғилганман дейди. Мактабга борганингда ҳамма ойларнинг номини билардинг, десам "мактабда ўқитувчилар ой номларини ўргатадими?" дейди. – Дадам ўқитувчилар ҳам кофиirdир, уларга мусулмонлар болаларини бермайди дейди. Жуда ачиндим. Закий қиз ўқишини истайди, аммо жоҳил ота оналари ўқитмайди. Неча кун бу қизни ўйлаб ухлай олмадим".

Динни шу тарзда тушунадиганлар ўзиниям, болаларният баҳтсиз, саводсиз қилади. Мен ўйлайман улар динни ҳам тузук билмаса керак.

Бир кун иккитасининг суҳбатини эшишиб қолдим. Янги келганига эскиси " тез қора чорбафга кир, кейин ишламасанг ҳам бўлади, деяпти. Бу ерда улар эҳсон ва йигилган пуллар ҳисобига яшайдилар. Турклар уларни мухойирлар деб боқади. Мен ўзбеклар билан кўп гаплашмайман. Илк келганимда ҳамма ёқни кезиб чиқдим, ўзбекларни ўргандим. Ҳозир эса бир ойда бир кўрсам кўраман. Менинг асли отимни ҳам ҳеч бири билмайди".

"Кейин мен ишлайман. Улар ишлайдиганлар ва ўқийдиганлар билан унча алоқа қилмайди. Келганимдан бери ҳозиргача Суриядан жиҳоддан тирик қайтганларни эшифтадим. Кўзи ожиз бўлиб қолган қизчани ҳам бошқа учратмадим", деб ҳикоя қилади Туркияда ўзбек қочқинларининг аҳволи ҳақида у.

ББС